

Provinciale Sportdienst

Huis van de Sport
Boomgaardstraat 22 bus 1
2600 Antwerpen
T 03 240 62 70
F 03 240 62 99
caspa@sportdienst.provant.be
www.sportdienstprovant.be

Samenstelling

Toon Daems

Vormgeving

Anselmo Rodriguez

V.U. Danny Toelen | Provinciegriffier | Koningin Elisabethlei 22 | 2018 Antwerpen

EEN GELUK met een ONGELUK...

door Toon Daems

Een verhaal over
gehandicaptensport
en jeugd

Provinciale Sportdienst

Departement Recreatie, Sport en Toerisme
Provinciale Sportdienst
Boomgaardstraat 22 b1 | 2600 Antwerpen

“Een geluk met een ongeluk”, een verhaal geschreven door Toon Daems over kinderen met een handicap. Zij hebben evenveel recht op sportbeoefening als jullie maar ondervinden hierbij heel wat meer moeilijkheden.

Tijdens dit verhaal maken jullie kennis met Toeg, Ankel, Yk en hun problemen in onze samenleving.

Zijn zij wel gehandicapt of is het onze maatschappij die hen gehandicapt maakt?

Dit verhaal maakt je vertrouwd met de soorten handicap, de soorten sporten, het benodigde materiaal en de kostprijs hiervan.

Samen met hen ontdek je verschillende sporten die door gehandicapten beoefend worden. Leef je in hun sportwereld in en ondervind nadien zelf hoe het is om met een belemmering te sporten.

Ons team van gehandicapte sporters welke ondersteund worden door de Vlaamse Liga Gehandicaptensport zullen je laten proeven van gehandicaptensport. Ervaar hoe het is om in een rolstoel te tennissen en te basketballen of hoe je als blinde toch kan rennen en een balsport beoefenen.

Wij hopen dat jullie na het lezen van dit verhaal en de bijhorende praktijksessie in de school zullen inzien dat gehandicaptensport vanzelfsprekend is.

Veel plezier,
Het Caspateam

Het gebeurt niet alle dagen ... In de gymzaal van een school.

“Meester?”

“Ja Toeg, wat nu weer!”

Toeg was een vrolijke jongen. Hij was mager maar ontzettend lang, wel over de 2 meter. Da's heel lang. Hij speelde basketbal. Hij was heel goed. Toeg kon zelfs zonder te springen met zijn vingertoppen het net van de basketring aanraken. Toeg hoorde niet zo goed meer maar liplezen kon hij wel.

“Wat zegt u meester?”

De meester was even vergeten dat Toeg niet zo goed kon horen en gebruikte gebarentaal om te vragen wat er scheelde.

“Ik heb mijn voet gebroken bij het oversteken van de straat.” zei Toeg luid.

“Dat moet dan juist bij jou gebeuren, één van mijn beste basketbalspelers.”

“Ik kon er niet aan doen meester, de drempel was te hoog, mijn voet gleed eraf en hij sloeg om.”

“Dat is weer typisch op zijn Toegs nietwaar?” Je moet wat beter uit je doppen kijken!” zei de meester een beetje kwaad.

“Wat zeg je meester, ik hoor niet zo goed”

“Dat weet ik, maar ik weet ook dat je héél goed mijn lippen hebt kunnen lezen.”

“Sorry meester, ik mag er van de dokter zes weken niet mee sporten.”

“Wat, zes weken niet sporten, je gaat je conditie verliezen hoor!”

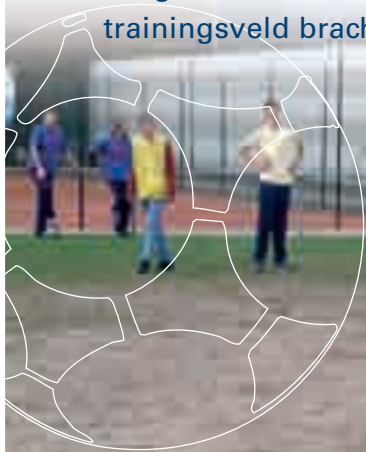
Toeg zette zich aan de kant en kon uiteraard niet meedoen met de gymles. Hij vond dat wel erg want sporten en gymnastiek, ja, dat deed hij graag.

Toeg’s mama kwam hem ophalen na schooltijd. Normaal jogt Toeg naar huis maar nu liep hij met een loopkruk. Niet eenvoudig hoor als je de trap op moet met in de ene hand een zware boekentas en in je andere een loopkruk.

“Kom Toeg, haast je, we moeten Michiel nog naar de voetbaltraining brengen.”

Michiel, de jongere broer van Toeg speelde geen basket maar voetbal bij de miniemen.

Toeg bleef in de wagen wachten terwijl mama Michiel naar het trainingsveld bracht.

Aan de overkant van het voetbalveld zag Toeg opeens Ankel zitten. Ankel kende hij van op 't school. Ze is een goede vriendin en samen met Yk, een slechtzijnde jongen die in dezelfde klas zit als Toeg gaan ze regelmatig op stap.

“Hei Ankel”, riep Toeg uit het raampje van de wagen terwijl hij wilde gebaren maakte met zijn armen.

Ankel had hem natuurlijk al lang gehoord. Ja, Toeg riep altijd heel luid, dat vond zijn mama ook. Ankel vond de gebaren van Toeg wel heel raar, ze begreep er niks van en ze moest er even om lachen.

Ankel kon haar benen niet meer gebruiken. Enkele jaren geleden werd ze op weg naar school door een vrachtwagen aangereden. Nu heeft Ankel een rolstoel om zich te verplaatsen. Eigenlijk vindt ze dat niet meer zo héél erg. Ze speelt piano en doet aan rolstoeltennis. Zij zegt dat ze nu meer kan dan vroeger.

Ankel kwam naar Toeg geroeld.

“Hé Toeg, alles ok?”

“Euh, ja hoor, buiten een gebroken voet.”

“Je bent weer te wild geweest zeker? Ik ken je, je loopt en je springt zonder goed naar de grond te kijken. Maar ja, jij bent ook zo lang hé! Bij jou duurt het wat eer je in de gaten hebt dat er een hoge drempel is of wanneer het voetpad er ongelijk bij ligt.”

Ankel moest er even mee lachen. Toeg ook, maar zijn lach was bijlange niet zo uitbundig.

“Ik mag er zes weken niet mee sporten,” zuchtte Toeg een beetje troost zoekend bij Ankel.

“Och, da’s toch zo voorbij,” gebaarde Ankel.

“Weet je wat?” vroeg Ankel.

“Nee,” zei Toeg, “gaan we pizza eten?”

“Maar nee, snoeper, heb je geen zin om met mij mee te gaan sporten?” vroeg Ankel.

“Hein, ik weet niet of jij ook een beetje hardhorend ben maar ik heb mijn voet gebroken en kan er zes weken niet op lopen.”

“Dat weet ik wel,” zei Ankel, “waarom ga je met mij niet mee naar de tennisclub? Dan kunnen we samen tennissen.”

“Ja, jij kan rolstoeltennis spelen maar ik met mijn loopkruk, ik kan geen racket in mijn handen houden hoor, laat staan dat ik tegen een bal kan slaan.”

“Maar nee Toeg, jij gaat ook in een rolstoel zitten en onze tennisleraar zal je uitleggen hoe je tennist zittend in een rolstoel.”

“Dat lijkt me wel leuk, dat wil ik wel eens proberen.”

“En je mag de bal tweemaal laten botsen, dan heb je wat meer tijd om met je rolstoel naar de bal toe te rijden.”

“Dag Ankel,” zei de mama van Toeg, “kom je ook kijken naar de training?”

“Ja, mijn papa is trainer en ik zie hem graag aan het werk. Hij probeert streng te zijn maar dat lukt hem hier niet zo goed hoor. Maar thuis wel!”

“Ja streng zijn dat moet ook af en toe hé. Wie mijn broer kent, weet dat je die extra goed in het oog moet houden of er komen brokken van.”

“Ja, en jou moeten we niet in het oog houden zeker?” lachte zijn moeder. “Zie maar naar je gebroken voet.”

“Ja,” lachte Ankel mee, “hou jij in het vervolg je eigen voeten maar beter in ‘t oog.”

“Ha, ha, ha, wat zijn we weer leuk,” zei Toeg op een sarcastische toon.

“Mama, mag ik met Ankel mee naar de rolstoeltennistraining?”

“Training? Rolstoeltennis? Kan jij dat wel? En je gebroken voet dan?”

“Maar mama, ik zit dan wel in een rolstoel hé.”

“Ok, als Ankel het goed vindt, mag je van mij naar de training.”

“Euh, mama?” vroeg Toeg aarzelend.

“Ja, wat nu weer?”

“Kan jij me naar de tennisclub brengen? Ik kan met mijn loopkruk toch niet fietsen, en met de bus of de tram dat lukt me ook niet, dat begrijp je toch hé.”

“Vraag het straks aan papa want ik heb cursus bloemschikken vanavond.” En waarom vraag je Yk niet om mee te gaan? Hij vindt het zeker leuk om met jullie op stap te gaan.”

“Natuurlijk” zei Ankel, “wat een goed idee mevrouw.”

“Ja,” zei Toeg, “maar mee tennissen dat gaat toch niet hé, hij ziet de ballen niet eens aankomen.”

“Ja, maar hij kan wel supporteren voor jou hé,” zei Ankel, “want je zal in het begin wel wat aanmoediging kunnen gebruiken hoor.”

Yk was groot en struis gebouwd. Yk kon niet goed meer zien. Bij de geboorte hadden de artsen gezegd dat hij slechte ogen had en geleidelijk aan minder en minder zou kunnen zien. Hij zag nog wel felle kleuren maar gezichten herkennen, dat kon hij niet. Yk had altijd een witte loopstok bij zich. Zo wisten de mensen dat hij slechtziend was. Met die loopstok kon hij zonder hulp naar de bibliotheek. Alleen bij de oversteekplaatsen moest hij dubbel zo voorzichtig zijn en vroeg hij vaak de hulp van voorbijgangers.

De grote volumewagen van Toegs papa reed de parking op van de tennisclub. De tennisleraar wachtte hen op.

“Een nieuwe speler?” vroeg Ronny aan Toeg.

“Ja, voor eventjes maar hoor, binnen zes weken mag de gips eraf” zei Toeg luid maar beleefd.

“Goed dat je je conditie op peil wil houden”, zei Ronny, “kom mee, ik heb nog een reserve tennisrolstoel, ga er maar inzitten en probeer er wat mee rond te rijden.”

Zo gezegd zo gedaan. Toeg vond het heel leuk om met de rolstoel te rijden. Ankel gaf hem de nodige aanwijzingen hoe hij moest draaien, snelheid maken en hoe je je racket moet vasthouden terwijl je rijdt.

“Niet simpel maar wel leuk”, riep Toeg luid in de tennishal.

De papa van Toeg en Yk zaten in de cafetaria op de eerste verdieping om vandaar onze jonge atleten aan het werk te zien.

“Hoe doet hij het?” vroeg Yk nieuwsgierig.

“Ja, hij heeft er blijkbaar zin in maar ik heb hem nog geen enkele bal over het net zien slaan.”

“Goed doorzwaaien met je racket Toeg”, riep Ronny.

“Eigenlijk speel ik liever basketbal” zei Toeg tegen Ankel na een half uurtje trainen.

“Rolstoelbasket bestaat ook hoor!” zei Ankel. “Maar ik weet wel niet waar ze dat hier in de buurt doen.”

“Dat zou ik eigenlijk liever doen” zei Toeg.

“Goed, morgennamiddag na schooltijd gaan we naar het gemeentehuis om informatie te vragen over gehandicaptensport.” zei Ankel.

“Hallo,” riepen Ankel en Toeg beneden aan de trap van de cafetaria. “Krijgen wij ook iets te drinken?”

Ze konden niet naar boven, er was geen lift. Ook het toilet was niet aangepast en daarom konden ze nooit lang genoeg blijven. De uitbater van de cafetaria bracht hen een frisdrank.

“Zet het maar op de rekening van onze pa”, riep Toeg de uitbater achterna. Die lachte en knipoogde naar Toeg. Zo wist Toeg dat hij het had begrepen.

“Ik wil ook gaan sporten” zei Yk toen ze even later terug naar huis reden.

“Hein... jij sporten? Jij kan toch niks want je ziet niks!” zei Toeg.

“Och, Toeg, wat weet jij er nu van” zei Ankel een beetje boos, “misschien bestaat er ook een sport voor mensen met een visuele handicap. Je wist toch ook niet dat rolstoelbasket bestond?”

“Ja, je hebt gelijk Ankel. Sorry Yk dat ik zo grof was hoor.”

“Och, ik ken je al langer dan vandaag hé, en trouwens vrienden moeten alles aan mekaar kunnen zeggen, niet?” antwoordde Yk met een brede glimlach.

“Vergeet het niet hé, morgen na schooltijd gaan we naar het gemeentehuis.” zei Ankel.

“Dat is afgesproken” riepen Toeg en Yk tegelijkertijd.

Onze vrienden gaan op zoek...

“Zijn we er al? ” vroeg Yk ongeduldig.

“Ja, met het openbaar vervoer waren we er al lang geweest” zei Toeg een beetje ongeduldig.

“Ja, maar probeer jij maar eens met je rolstoel op de bus of de tram te geraken, dat is echt niet te doen hoor!”

“Je hebt gelijk Ankel, ik was weer even héél grof hé, maar ja het is niet leuk dat er zo weinig aangepast is voor rolstoelgebruikers.”

“Voor slechtzienenden en blinden ook niet hoor;” voegde Yk er vlug aan toe.

Zijn woorden waren nog niet koud of hij stootte tegen enkele vuilniszakken die vlak voor de ingang van het gemeentehuis waren neergezet.

“Pas op!” riep Ankel nog, maar Yk had al één van de vuilniszakken omvergelopen, niet moedwillig natuurlijk. De vuilnis lag verspreid over het voetpad en Toeg veegde met zijn loopkruk en onder veel protest de vieze troep zo veel mogelijk op een hoopje.

Binnengekomen gingen ze naar het onthaal.

“Ik doe het woord wel!” zei Ankel.

“Meneer, kunt u mij helpen a.u.b.?”

“Je moet een nummer trekken en als het je beurt is mag je komen.” zei de loketbediende.

“Toeg, kom jij eens een nummer trekken, het apparaat hangt veel te hoog, ik kan er niet aan.”

Toeg hinkelde naar de balie om een nummer te trekken.

Samen namen ze plaats in de wachtruimte.

Ze moesten niet lang wachten, er stond bijna geen volk aan te schuiven.

Hoog, bijna tegen het plafond hing een klein apparaatje die de volgorde van de nummers aangaf.

“Ha, nummer 14, ‘t is aan ons,” zei Ankel.

“Hoe weet jij dat nu ?” vroeg Yk zich verbaasd af.

“Ook weer slim om het toestel met de volgnummers enkel visueel te maken, ze hadden er beter ook geluid bij gemaakt. Zo weet ook een blinde of slechtziende wanneer het zijn of haar beurt is.”

“Ja, en dat apparaat om je nummer te trekken hangt ook veel te hoog.” zei Ankel, “kleine mensen en kinderen kunnen er geen gebruik van maken.”

Ja, over toegankelijkheid wisten onze vrienden heel wat te vertellen. Omdat ze er iedere dag zelf mee te maken hebben, hebben zij er ook meer aandacht voor.

“Ja juffrouw, hoe kan ik je van dienst zijn?”

“Wel, wij zoeken informatie over gehandicaptensport.”

“Euh... sport voor invaliden bedoel je.”

“Nee,” riep Toeg luid en kwaad, “Ankel is niet invalide, zij heeft een handicap.”

“Sorry hoor, ik ga even kijken of ik daar informatie over kan vinden. Gaat u maar even zitten juffrouw ik kom zo.”

“Zitten, zitten,” lachte Ankel, “ik zit toch al of is die man blind of zo?”

“Die zit” zei Yk met een brede glimlach.

“Wij hebben weinig of geen informatie over sport voor invali... euh mensen met een handicap,” zei de loketbediende een beetje gegeneerd.

“Maar hoe komen we dan te weten waar we kunnen gaan sporten?” vroeg Yk zich ongerust af.

“Ik weet wel dat er in de gemeentelijke sporthal regelmatig aan rolstoelbasket wordt gedaan,” zei de loketbediende, “daar zal je zeker meer te weten komen.”

* * *

“Zeg, mijn hand doet verschrikkelijk pijn omdat ik met die stomme loopkruk moet lopen,” zei Toeg hinkelend over de grote steenweg.

“Niet zeuren hé Toeg, we zijn er bijna,” zei Ankel en gaf Yk precieze aanwijzingen in welke richting hij haar rolstoel moest duwen.

De gemeentelijke sporthal was héél toegankelijk. Een hele brede inkomdeur die automatisch open en toe ging, geen drempels, een groot en duidelijk informatiebord en een ruime lift om naar de cafetaria te gaan. Ook de kleedkamers waren groot genoeg om er met een rolstoel in te rijden en er was zelfs een speciale douche en wc voor rolstoelgebruikers.

In de grote sporthal waren enkele rolstoelatleten aan het basket spelen.

Toeg was niet meer te houden. Hij liep er naar toe, stelde zich voor en binnen de kortste keren zat hij in een rolstoel. Maar bij zijn eerste poging om snelheid te maken viel hij achterover.

“Toeg, wees toch voorzichtig,” riep Ankel hem toe, “probeer eerst gewoon te worden aan de rolstoel en begin dan pas te spelen.”

“Jaja,” zei Toeg, een beetje verveeld, “ik kan dat wel hoor.”

“Ja, een sportrolstoel is toch wel anders dan een gewone rolstoel die je dagelijks gebruikt.” zei de baskettrainer die Ankel en Yk even goeiedag kwam zeggen.

“Ja, ik weet het,” zei Ankel, “ikzelf speel rolstoeltennis. Mijn rolstoel is speciaal gemaakt om snel te kunnen draaien en vlug snelheid te maken. Mijn tennisstoel heeft bijna 2.500 euro gekost. De mensen uit ons dorp hebben een benefietavond georganiseerd en met de opbrengst hebben ze voor mij een tennisstoel aangeschaft.

“Lieve mensen,” merkte Yk op.

“Een goede sportrolstoel kost inderdaad veel geld,” zei de baskettrainer.

“Ja, en gelukkig heeft mijn papa een grote volumewagen want ieder keer als we naar de training gaan hebben we twee rolstoelen bij.”

“Heb jij dan twee tennisstoelen?” vroeg Yk zich af.

“Maar nee slimmeke, mijn dagelijkse stoel moet ook mee hé, mijn tennisstoel gebruik ik enkel om te tennissen.”

“Doe jij ook aan sport?” vroeg de trainer aan Yk.

“Euh, nog niet, maar ik zou wel heel graag een sport willen beoefenen.”

“Je hebt geluk, boven in de sportzaal oefent een club voor visueel gehandicapten torbal.”

“Torbal?” zei Yk, “dat ken ik niet hoor.”

“Wel, bij torbal moet je proberen een bal over de doellijn van de tegenstrever te rollen.”

“Hoe weet je wanneer de bal in aantocht is?” vroeg Yk nieuwsgierig.

“In de bal zit een belletje. Je moet natuurlijk heel stil en geconcentreerd zijn om de bal te horen aankomen. Je moet het eens proberen, het is leuk hoor.”

“Ja, ik wil dat graag eens proberen,” zei Toeg enthousiast.

“Kom, ik zal je naar de lift brengen. Ga tot aan de eerste verdieping, dan volg je de gidslijn aan je linkerkant en de eerste deur die je tegenkomt is het oefenlokaal voor de torbalspelers.”

Yk vouwde zijn loopstok open en vond zijn weg. De liftknoppen waren in braille zodat hij kon voelen welke knop hij moest indrukken als hij naar de eerste verdieping wou.

Het duurde niet lang of Yk had kennisgemaakt met de trainer en de spelers. Ja, voor hem was dit de sport van zijn dromen.

Ondertussen had Ankel kennis gemaakt met Annick die ook

graag wou rolstoeltennissen. Basket vond ze minder leuk, dat vond ze nogal een ruwe sport.

“Volgende week spelen we een partijtje, ok?”

“Uitstekend, ik zal er zijn”, zei Annick.

“En ik ook,” riep Toeg luid en zoefde met zijn sportrolstoel voorbij alsof het een Ferrari was.

Toeg, Ankel en Yk zaten samen in de cafetaria te genieten van een frisdrank en vertelden honderduit over hun favoriete sport.

“Onze zoektocht heeft dan toch iets opgeleverd.” zei Toeg. “Ja, ze maken het ons echt niet gemakkelijk hoor, als je gehandicapt bent en je wil sporten.”

“Gelukkig hebben we onze ouders ook nog die ons naar de sporthal brengen”, voegde Yk er aan toe.

En zo hadden onze drie vrienden elk hun sport gevonden en iedereen die ze kenden vertelden ze over hun favoriete sport en ook over de andere sporten voor gehandicapten. Wie weet hoeveel anderen dat ze daarmee op weg zullen helpen om ook aan sport te doen. En als je ooit in een sporthal komt en je ziet het woord toegankelijk staan, dan weet je dat onze drie vrienden Toeg, Ankel en Yk er geweest zijn.

En ze sportten

nog lang en gelukkig!